

delsesret, kunde være fristet til at forøge sin Seddelemmission — ikke fordi Publikum havde Brug for Pengene, men udelukkende for at skaffe Midler til deraf at emittere Aktier eller maaske betale Garantien. Og vi have jo for ikke saa lang Tid siden i et stort Aktieselskab her i København set, hvorledes en Aktieemission mislykkedes, og hvorledes vedkommende Institution, som garanterede for Aktierne, i Virkeligheden kom i en meget alvorlig Krise. Jeg tror derfor, det vilde være yderst uheldigt at tillade Nationalbanken at deltage i Aktieemissioner.

Jeg vender mig saa til den tredie Række, selve Tilskuddet til Statskassen, og jeg mener her, at selvfølgelig skulle Aktionærerne ikke tjene alt for meget; der skal være noget, som hedder Ret og Billighed til begge Sider, og Ret og Billighed staa for mig saaledes, at Aktionærerne kunne have Adkomst til at faa 6 pCt. om Aaret; det er noget, de ere vante til og berettigede til, og derfor maa man ogsaa sætte Statens Andel saaledes, at Banken ikke tvinges til at forcere sin Forretning, fordi den skal betale 750,000 Kr. til Staten. Fra et Statskassestandpunkt siger jeg intet til, at Staten skal have de 750,000, jeg siger, at det er all right. Men her drejer det sig ikke blot om et Statskassestandpunkt, men ogsaa om et almindeligt, økonomisk Bankstandpunkt, og der staa det da for mig saaledes, at ved at forlange 750,000 Kr. forlods sige vi i Virkeligheden til Banken: Du skal tjene $8\frac{1}{2}$ pCt., inden du kan faa 6 pCt. til dine Aktionærer, det vil sige, vi kunne under visse Forhold tvinge Banken til at inklade sig paa Forretninger, vi ikke ønske, den skal inklade sig paa. Vi ønske, at Banken skal diskontere Veksler og give Laan i Haandpant i ganske sikre Papirer; vi ønske ikke, at Banken skal deltage i Aktieemission, vi ønske ikke, at Banken skal belaae Aktier eller andre tvivlsomme Værdier. Men naar vi ikke ønske det, skulle vi heller ikke tvinge Banken paa den Maade, at vi sætte det forlods Forskud højt; vi skulle ikke derved tvinge Banken ind paa en Forretningssang, som det er hele Udvalgets Mening, at Banken ikke maa have. Jeg har derfor tilladt mig at foreslaa nogle enkelte Ændringer, som jeg ganske kort skal gennemgaa.

Efter Regeringens Forslag er det saaledes, at de første 750,000 Kr., Banken tjener, faar Statskassen. Derefter faar Reservecapitalen de følgende 100,000, det er 850,000 Kr. Derefter skal Banken

tjene ca. 1,700,000 Kr., inden der tilfalder Aktionærerne 6 pCt. Resten deles saaledes, at Staten faar $\frac{1}{4}$ og Banken $\frac{3}{4}$. Jeg mener, det vilde være noget bedre og sikrere, at gaa en noget anden Vej og sige, at først skal Reservecapitalen have sit. Den bør i enhver Institution have forlods. Den skal først have 120,000 Kr., hvad der svarer til ca. 4 pro mille af Aktiekapitalen, og dernæst skal Staten have 600,000 Kr., derefter Aktionærerne 6 pCt., og derpaa skulle saa Staten og Banken dele lige. Jeg har al Grund til at tro, at en saadan Ordning vil Banken gaa ind paa.

Der er dernæst et andet Ændringsforslag, jeg har stillet, som Banken stiller sig mindre elskværdig overfor. Det er Spørgsmaalet om, at Staten skal overtage for 3 Mill. mere i Aktier. Derved vil Aktiekapitalen ikke blive 27 Mill., men 30 Mill. Kr. Staten skal til Gengæld give Banken 3 Mill. 4 pCt. kgl. Obligationer. Staten vil herved opnaa at eje 10 pCt. af Aktiekapitalen, medens Banken straks vil faa sin Kapital udvidet til 30 Mill. Kr. uden at behøve at udbyde, og endelig opnaas det, at Statens Indtægt atter her stiger og falder med Bankens Udbytte. For mig er det afgørende nemlig ikke, at Staten faar for lidt eller for meget, men at Staten faar saa meget, den skal have og bør have. Den bør have meget, naar Overskuddet er stort; men naar det er lille, bør Staten i og for sig intet have. Det forekommer mig ret sandsynligt, at der godt kan komme en Tid, maaske allerede de næste to Aar, hvor Bankens Overskud, naar det rigtigt skal gøres op, og navnlig hvis de Aktier og Obligationer, Banken ligger inde med, skulle noteres efter den lave Kurs, vi nu have og sandsynligvis ville faa, ikke er saaledes, at det berettiger til at give 6 pCt. til Aktionærerne, naar Staten har faaet 750,000 Kr. Jeg tror derfor, vi burde holde fast paa den Regel, at Statens Overskud varierer direkte med Bankens, saaledes at Banken ikke er interesseret i at forcere sine Forretninger frem. Jeg har her i Betænkningen tilladt mig at skrive, at det egentlig er mit Ideal — men dette Ideal kan selvfølgelig ikke realiseres mod den højterede Ministers, altsaa Statskassens Modstand —, at Aktionærerne først fik deres 4 pCt., og derefter Resten deltes lige mellem Stat og Bank, saa der paa den Maade egentlig ikke blev Tale om et Tilskud. Staten vilde staa sig ved det i det Øjeblik, Udbyttet var over $8\frac{1}{2}$ pCt., men tabe ved det, naar Udbyttet var under $8\frac{1}{2}$.